

การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้าน
ค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

The Development of School Administration Model in the Education
Sandbox of Bankhai School under the Secondary Educational Service
Area Office Chonburi Rayong

ดำรง ศรีอร่าม¹

Damrong Sriaram

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 2) พัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 3) ทดลองและประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยการวิจัยมี 3 ขั้นตอน: 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 2) การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 3) ทดลองและประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียน บ้านค่าย กลุ่มตัวอย่าง 76 คน ใช้ตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan . 1970: 607-610) และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ทั้ง 4 ฝ่าย หัวหน้างานประกันคุณภาพ ศึกษาพิเศษ รวมจำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบประเมินความเป็นประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวม มีการปฏิบัติมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D. = 0.59) 2)

Received: 2022-06-17 Revised: 2022-09-10 Accepted: 2022-09-11

¹ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง Director of Ban Khai School Chonburi Secondary Educational Service Area Office, Rayong. Corresponding Author e-mail: aphinant.jais@gmail.com

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1. การพัฒนาการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 2) การบริหารแผนนวัตกรรม 3) การบริหารหุ้นส่วนองค์กร 4) การพัฒนานวัตกรรม องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพการบริหาร ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ผู้บริหาร 2) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน 3) ปัจจัยการพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 4) กลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งใช้การขับเคลื่อนด้วยกระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน ผู้ใช้รูปแบบมีความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.10) และรูปแบบมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.06)

คำสำคัญ: รูปแบบ; การบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the conditions and guidelines of school administration in the Education Sandbox of Bankhai School under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong 2) to develop and examine the school administration model in the Education Sandbox of Bankhai School under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong and 3) to experiment and evaluate the efficiency of the school administration model in the Education Sandbox of Bankhai School under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong. The research consisted of 3 phases: 1) studying the conditions and guidelines for school administration in the Education Sandbox of Bankhai School under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong, 2) developing and examining the school administration model in the Education Sandbox of Bankhai School under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong and 3) experimenting and evaluating the efficiency of the school administration model in the Education Sandbox of Bankhai School under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong. The samples used in quantitative research were the school director and teachers of Bankhai School. The representative sample of 76 used the Krejcie & Morgan table (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) and informants in qualitative research, including the director, deputy directors in 4 departments, head of quality assurance, and supervisors, totaling 9 of people who were selected by purposive sampling based on the criteria of the researchers. Research instruments included questionnaires, interview forms, satisfaction assessment forms, and usefulness

assessment forms. The data was analyzed by basic statistics and content analysis. The results of the research revealed: 1) conditions of school administration in the Education Sandbox of Bankhai School under The Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong in overview, the practice was at a high level ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.59), 2) The results of the development of school administration model in the Education Sandbox of Bankhai School under The Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong consisted of 2 components: Component 1. Educational management development consisted of 4 aspects: 1) Innovative Leadership, 2) Innovation Plan Administration, 3) Organization Partnership Administration, and 4) Innovator Development and Component 2. Quality of administration consisted of 4 aspects: 1) executives, 2) promotion of teaching and learning, 3) factors for school development in the Education Sandbox, and 4) school development strategies in the Education Sandbox. These were propelled by a 4-step administration process. Users were satisfied with the model in overview at the highest level ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.10), and the model was helpful at the highest level ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.06).

Keywords: Model; School Administration in the Education Sandbox

1. ความนำ

การศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครอง ตลอดจนเสริมสร้างและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้มี คุณภาพ เริ่มตั้งแต่การอ่านออก เขียนได้ การเพิ่มพูนความรู้ และฝึกทักษะที่จำเป็น การปลูกฝัง หน้าที่การเป็นพลเมืองดี เพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพที่มั่นคง สามารถพึ่งพาตนเอง อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีคุณค่า และมีความสุข อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของสังคม (ประจักษ์ จันทอง. 2558)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและ วัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 ได้ระบุไว้ว่า ผู้เรียนทุกคนมี ความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยกระบวนการ จัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึก

การปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นแผนแม่บทในการจัดการ การศึกษาทุกช่วงวัยและตลอดชีวิต ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและ เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” กรอบการพัฒนาทางการศึกษาจึงได้รับการ ปรับเปลี่ยนให้เป็น “การศึกษา 4.0: ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมได้” การจัดการศึกษาในยุคใหม่จึง จำเป็นต้องใช้นวัตกรรมการศึกษาเพื่ออนาคตสำหรับการศึกษาทุกระดับ โดยผู้สอนนักวิชาการ และ ผู้บริหารต่างต้องร่วมมือกันพัฒนานวัตกรรมมาช่วยในการบริหาร และพัฒนาการจัดการศึกษาให้มี คุณภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การเรียนการสอนในยุคใหม่ หรือยุค 4.0 จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง มี นวัตกรรมใหม่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และแก้ปัญหาการทำงานที่แตกต่างไปจากรูปแบบเดิม ๆ พื้นที่ นวัตกรรมทางการศึกษาจึงถือว่าเป็น National Action Research ซึ่งอาจจะเป็นอันที่ใหญ่ที่สุด อันหนึ่งของโลกโดยบางคนอาจเรียกว่า Implementation Research เป็นวิจัยปฏิบัติการที่ให้แต่ กรอบวิธีการในการขับเคลื่อน แล้วให้ผู้ที่อยู่ในกระบวนการเป็นผู้ที่เลือกสรรสิ่งที่ตัวเองจะนำมาใช้ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เหมาะสม สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชนและพื้นที่และมีการเรียนรู้ และขยายผลของนวัตกรรมที่ได้จาก พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสู่การจัดการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ โดยให้ทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการ ขับเคลื่อนไปสู่การเปลี่ยนแปลงการศึกษาของประเทศ(ศรเนตร อารีโสณพิเชฐ 2561: 537)

ดังนั้น การศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการจัดการศึกษายุคใหม่ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้และทักษะแห่งอนาคต เป็นการศึกษาเพื่อเปลี่ยนแปลง (Education for change) เน้นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเป้าการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนยุคใหม่อย่างสร้างสรรค์ 4 ลักษณะได้แก่ (1) เรียนรู้ด้วยการคิดสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เป็นพื้นฐานของ กระบวนการคิด (2) เรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้ด้วยตนเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (3) เรียนรู้ ที่จะอยู่ร่วมกันบนความหลากหลาย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความหลากหลายของคนในสังคม ที่มีความแตกต่างกัน ทั้งเชื้อชาติ สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ให้เรียนรู้วิถีอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุขและ (4) เรียนรู้ที่จะแบ่งปัน และรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นความท้าทายของโรงเรียนหรือ สถาบันศึกษาต่าง ๆ ใน การพัฒนากระบวนการทัศน์ใหม่เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารการศึกษาสู่การ พัฒนาการศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาคนและการพัฒนาชุมชนและ สร้างกระบวนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์โลกอนาคตการศึกษาจึงได้รับความคาดหวัง จากทุกภาคส่วนว่าจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (ศรเนตร อารีโสณพิเชฐ 2561: 537)

จังหวัดระยองจัดอยู่ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งมาจากข้อเสนอของภาคีเพื่อการศึกษาไทย (Thailand Education Partnership: TEP) ที่ก่อตั้งขึ้นจากการรวมตัวกันขององค์กรภาคเอกชนภาครัฐ และภาคประชาสังคม ที่มีจุดร่วมกันในการมุ่งปฏิรูปการศึกษาไทย ภายใต้แนวคิดระบบการศึกษาที่เกิด จากการมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม เสนอแนวทางการดำเนินงานพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาผ่าน

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาเข้าสู่สภาการศึกษาต่อมาจึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาขึ้น โดยเห็นสมควรว่าประเทศไทยควรต้องมีการพัฒนาการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐาน อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ มีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายได้ มีความรู้เท่าทันโลก และมีทักษะในการประกอบอาชีพตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน และให้รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมกันพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานได้อย่างแท้จริงสมควรกำหนดให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิรูปการบริหารและการจัดการการศึกษาขึ้นเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษาอันเป็นการนำร่องในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งมีการขยายผลนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนและวิธีการปฏิบัติที่ดีไปใช้ในสถานศึกษาอื่น การจัดการศึกษาใหม่ตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษานี้จึงเป็นการบริหารจัดการการศึกษาแบบล่างขึ้นบน (bottom up) โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขึ้นพื้นฐาน. 2562: 1) ดังนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งถือเป็นฟันเฟืองหลัก และกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาในแต่ละพื้นที่ โดยก่อนที่พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจะมีผลบังคับใช้ ได้มีการดำเนินการตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 3 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ศรีสะเกษ และระยอง โดยประกาศจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยองเดือนกันยายน 2561 และมีการประกาศพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพิ่มเติมอีกในหลายจังหวัด การประกาศใช้พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ถือเป็นสัญญาณของรัฐบาลที่เอื้ออำนวยให้คนในพื้นที่ในทุกภาคส่วนทุกคนคิดและลงมือทำอย่างเต็มกำลังความสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่จะทำใหระบบการศึกษาไทยมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้การจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาชาติสามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพ เพื่อให้เกิดรูปแบบใหม่ในการบริหารจัดการ และจัดการศึกษาในระดับพื้นที่ มุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียนตามบริบทพื้นที่ และความต้องการของประเทศสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ที่มุ่งเน้นความร่วมมือของทุกภาคส่วนการจัดการศึกษาของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษานี้จึงต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 โดยกรอบหลักสูตรการจัดการศึกษาจังหวัดระยอง กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้ 1) เด็กระยองเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์สังคมดิจิทัล 2) คนระยองรู้รากเหง้า เท้าพันสังคม อุดมปัญญา จิตใจดี มีวินัย มีรายได้ ใส่ใจสุขภาพ 3) คนระยองมีจิตสำนึกในการพัฒนาเมืองระยองให้เป็นเมืองน่าอยู่ 4) คนระยองมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม (แผนยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดระยอง. 2561: 14)

โรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขึ้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดการเรียนการสอนในระดับระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 โดยมุ่งให้บริการด้านการศึกษาอย่างทั่วถึง ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งโรงเรียนได้กำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

คือ 1. ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ครูและบุคลากรทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง สามารถจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญกับพื้นฐานและศักยภาพของผู้เรียน 3) สถานศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โรงเรียน มีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านค่ายมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ เพื่อมุ่งเน้นผลิตนักเรียนตามนโยบายของผู้บริหาร “การจัดการศึกษาโดยยึดพื้นที่เป็นฐานอาศัยความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนให้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนโดยตรง และสร้างสรรค์นวัตกรรมผ่าน PBL (Project Based Learning) เน้นภาษาในการสื่อสาร เป้าหมายคือนักเรียนมีคุณภาพ” โดยโรงเรียนได้มีการเปิดสอนรายวิชา PBL มีจุดมุ่งหมายส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานในการวิจัยเพื่อการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ชุมชนเป็นพื้นที่ในการเรียนรู้เพื่อศึกษาปัญหาต่างๆ ใช้กระบวนการเรียนรู้ผ่านโครงงานผลงานการใช้ภาษาในการสื่อสาร แต่จากผลการประเมินโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สมศ.) ในรอบที่ 3 (วันที่ 6 ถึง 8 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554) ผลการประเมินดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาจุดที่ควรพัฒนาคือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน และสาระการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับพอใช้ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้านกระบวนการคิดให้กับผู้เรียนทุกคนมีความสามารถกล้าคิด กล้าแสดงออกให้มากขึ้น ไม่ควรพัฒนาเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง พัฒนากิจกรรมให้มีความโดดเด่นขึ้นอีกหลายๆกิจกรรมโดยผู้เรียน คิดเอง และแก้ปัญหาเอง พัฒนากิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนตามกระบวนการและวิถีประชาธิปไตย สถานศึกษาควรวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนและปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและผู้เรียนควรได้รับการสอนเสริมอย่างจริงจัง มีความต่อเนื่อง และดำเนินการเป็นระบบในการจัดการเรียนการสอน ออกแบบการเรียนรู้และการวัดประเมินผล สถานศึกษามีการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องส่วนด้านคุณภาพผู้เรียน จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ของชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 56.91 วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.00 วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 23.77 และวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.78 รวมคะแนนเฉลี่ยทั้ง 4 วิชาของโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.87 ซึ่งสูงกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษา (มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.33) และต่ำกว่าระดับจังหวัด (มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.82) และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 43.92 วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ย

ร้อยละ 27.80 วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 24.62 วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.45 และวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 33.52 รวมคะแนนเฉลี่ยทั้ง 5 วิชาของโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 33.26 ซึ่งต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษา (มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 34.13) และระดับจังหวัด (มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.03) และด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบปัญหาคือ ควรพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง โดยเฉพาะทางด้านคณิตศาสตร์ ซึ่งส่งผลให้มีคะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบระดับชาติ ทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2563 ต่ำกว่าปีการศึกษา 2562 ครูบางส่วนยังไม่ใช่วิจัยในชั้นเรียนในการแก้ปัญหาผู้เรียน โรงเรียนมีบุคลากรที่บรรจุใหม่หลายคน โดยมีครู คศ.1 และครูผู้ช่วยรวมกันเกินร้อยละ 50 ซึ่งยังมีประสบการณ์ในการสอนและการแก้ปัญหาในชั้นเรียนน้อย ทำให้ยังไม่สามารถแก้ปัญหาด้านการเรียนได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งต้องใช้เวลาพัฒนาครูสู่การเรียนการสอนอย่างจริงจัง (แผนปฏิบัติการประจำปี. 2563:)

จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง ต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการจัดการศึกษาตามแผนยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดระยอง: RAYONG MARCO เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน และเกณฑ์คุณภาพของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ เกิดการพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าประสบผลสำเร็จตามมาตรฐานการจัดการศึกษาของชาติ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิภควัฒน์ ภูมิพงศ์ชศร และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ส่วนวาทีณี พูลทรัพย์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ดังนั้น โรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง จึงต้องมีการพัฒนาสถานศึกษาให้คงอยู่ได้ด้วยการดำเนินการบริหารให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนการสอนการบริหารจัดการของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา การพัฒนาด้านทักษะสูงงานอาชีพให้แก่นักเรียนในอนาคต ควรมีแนวทางการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตลอดจนส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนบ้านค่ายสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ชุมชน/สังคมผู้ประกอบการ รวมถึงนักเรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านค่ายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวนี้ จึงจัดทำวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน และประเทศชาติ สืบไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง
3. เพื่อทดลองและประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง

3. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยทำการศึกษาแนวคิดของการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามแนวคิดพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา (Education Sandbox) เช่น การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนการจัดตั้งสถาบันการสอนและการเรียนรู้จังหวัดระยอง (Rayong Teaching and learning Academy) โครงการผลิตนักเรียนทุนครูศึกษาจังหวัดระยอง หลักสูตรระยอง หรือ Rayong MARCO และศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ของสภาพการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง โดยใช้แบบสอบถาม

ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในขั้นตอนที่ 1 จะดำเนินการโดยจำแนกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ และเผยแพร่ผ่านอิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) การบริหารฐานนวัตกรรม 2) การบริหารสมรรถนะองค์กร 3) การบริหารหุ้นส่วนองค์กร 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 5) การพัฒนานวัตกรรม 6) นวัตกรรมเชิงระบบ 7) การบริหารแผนนวัตกรรม

1.2 ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ของสภาพการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง โดยใช้แบบสอบถาม

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการ, รองผู้อำนวยการ) จำนวน 5 คน และครูผู้สอนในโรงเรียน จำนวน 89 คน รวมทั้งสิ้น 94 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการ, รองผู้อำนวยการ) และครูผู้สอน ได้มาจากการใช้ตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan . 1970: 607-610)ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 76 คน หลังจากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สัดส่วน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ทางการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) การบริหารฐานนวัตกรรม 2) การบริหารสมรรถนะองค์กร 3) การบริหารหุ้นส่วนองค์กร 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 5) การพัฒนานวัตกรรม 6) นวัตกรรมเชิงระบบ 7) การบริหารแผนนวัตกรรม

1.3 ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยการเจาะจง (purposive sampling)ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่ายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ระยะเวลา ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่ายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1.1 การยกร่างพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ประกอบการยกร่างรูปแบบฯ

2.1.1.1 ประมวลความรู้เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) การสังเคราะห์องค์ความรู้ (Content Synthesis)

2.1.1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง

2.1.2 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เรื่องการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่ายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) การบริหารฐานนวัตกรรม 2) การบริหารสมรรถนะองค์กร 3) การบริหารหุ้นส่วนองค์กร 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 5) การพัฒนานวัตกรรม 6) นวัตกรรมเชิงระบบ 7) การบริหารแผนนวัตกรรม

2.1.2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลข้างต้นมาวิเคราะห์หาข้อสรุปร่วม จัดทำเป็นองค์ประกอบ

2.1.2.2 ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยองที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษาและนำข้อเสนอแนะไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จัดทำร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่ายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง

2.1.3 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยองในการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง ผู้วิจัยใช้กระบวนการจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านความเหมาะสมความถูกต้องความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์มหาวิทยาลัยวัดพระธรรมพิทยาลักษณ์จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับรูปแบบ การบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี ระยองประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษาจำนวน 7 คนซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)(หทัยชนก พรศรีเจริญ, และคนอื่น ๆ 2561 : 23)

ตัวแปรที่ศึกษา รูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง

ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในระหว่างวันที่1 พฤศจิกายน 2563– 14พฤษภาคม 2564

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองและประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในขั้นตอนที่ 3 ของการวิจัยนี้ จำแนกออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สร้างคู่มือเพื่อการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยองโดยนำไปทดลองและประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยองไปให้กับฝ่ายบริหารของโรงเรียนบ้านค่ายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยองทดลองใช้ โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นระยะเวลา 1 ภาค

การศึกษา และประเมินความพึงพอใจของผู้ทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพ (ความเป็นประโยชน์) ในการนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง

ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง รวมจำนวน 93 คน

กลุ่มตัวอย่าง รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง รวมจำนวน 50 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling)(หทัยชนก พรตเจริญ, และคนอื่น ๆ 2561 : 23) ดังนี้ 1. รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน 2. ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง รวมจำนวน 50 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลา ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการทดลองและประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง ในปีการศึกษา 2564 (14มิถุนายน2564 –30 เมษายน2565)

4. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บริบทโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

โรงเรียนบ้านค่าย ตั้งอยู่เลขที่ 04/1 หมู่ 6 ตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ก่อตั้งขึ้นเมื่อพ.ศ. 2492 โดยอาศัยที่ดินของวัดบ้านค่ายในเนื้อที่ 12 ไร่ โดยมีนายอร่ามเวช ประสิทธิ์รักษาการในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่และต่อมานายเอี่ยมจันทร์สว้างเป็นผู้บริหารคนแรกเปิดทำการสอนเมื่อ วันที่ 17 พฤษภาคม 2492 ในระดับชั้นม.1-ม.3 ต่อมาในปีพ.ศ. 2496 เปิดทำการสอนระดับชั้นม.4-ม.6 ปี 2506 มีเฉพาะม.ศ.1- ม.ศ.3 ปีพ.ศ. 2518 เปิดสอนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.4-ม.6) ในปัจจุบันโรงเรียนได้ขยายเนื้อที่ 42 ไร่ 325 ตารางวา เปิดทำการสอนแบบสหศึกษาประเภทเดินเรียนแผนการเรียนเต็มรูปแบบในปีการศึกษา 2553 คือ 12:12:12/6:6:5

โรงเรียนบ้านค่ายได้นำยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพันธกิจและเป้าประสงค์ของเขตพื้นที่ มากำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ ดังนี้

วิสัยทัศน์ “โรงเรียนบ้านค่าย เป็นผู้นำไอซีที วิถีพุทธ วิถีไทย ก้าวไกลสู่สากล บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. จัดการศึกษาตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ วิถีไทย ให้ได้มาตรฐานสากล
4. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

เป้าประสงค์

1. ประชากรวัยเรียนทุกคนทั้งปกติ พิการ และด้อยโอกาสได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ตามสิทธิอย่างเท่าเทียมกันและทั่วถึง
2. ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. โรงเรียนมีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษา
4. ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง รักการอ่าน มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตลอดชีวิต สามารถสื่อสาร คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาและคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับวิชาชีพขั้นสูง
6. โรงเรียนมีผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินภายในจากหน่วยงานต้นสังกัด และผลการประเมินจากหน่วยงานภายนอก อยู่ในระดับดีมาก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และไม่มีมาตรฐานการศึกษาใดได้รับผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความหมายของการบริหาร

มีผู้ให้ความหมายของการบริหารไว้หลายคน มีทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังเช่น ดรึกเกอร์ (Drucker. 1954) ได้ให้ความหมายของการบริหาร (Management) ในเชิงเปรียบเทียบไว้ว่า การบริหารนั้นก็เปรียบเหมือนอวัยวะในร่างกายมนุษย์ที่สามารถทำงานได้หลายอย่าง ดังนั้น การบริหาร (Management) ก็คือ การบริหารในหลาย ๆ ด้าน เช่น การบริหารธุรกิจ การบริหารพนักงาน และการทำงาน เป็นต้น เทอร์รี่; และแฟรงคลิน (Terry; & Franklin. 1968) ให้คำนิยามว่า การบริหาร คือกระบวนการที่มีการวางแผนอย่างต่อเนื่อง การจัดการอย่างต่อเนื่อง การกระตุ้นอย่างต่อเนื่องและการควบคุมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการกระทำเหล่านี้จะนำไปสู่การประเมินความสำเร็จ ต่อเป้าหมายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรอื่น ๆ แมคฟาร์แลนด์ (McFarland. 1974) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการซึ่งผู้จัดการจะต้องสร้าง กำหนดทิศทาง บำรุงรักษา และดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างเป็นระบบ รวมทั้งต้องอาศัยการประสานงาน และความร่วมมือกันของบุคลากรในองค์กร ในขณะที่ เดจอน (Dejon. 1978) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่จะทำให้วัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จโดยผ่านทางบุคคลและการใช้ทรัพยากรอื่น

กระบวนการดังกล่าวรวมถึงองค์ประกอบของการบริหารอันได้แก่การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การจัดองค์กรการกำหนดนโยบายการบริการ และการควบคุม ส่วนโรบบินส์ (Robbins. 1978) ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่าการบริหาร หมายถึง กระบวนการในการกำหนดเป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากร และการประสานงานให้บุคลากรปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

นักการศึกษาไทย เช่น สันติ บุญภิรมย์ (2552: 42) ได้สรุปความหมายของการบริหารว่าการบริหารเป็นการดำเนินการร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ เข้ามามีส่วนสนับสนุนในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จ สัมมา ธนินิธย์ (2553: 37) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึงกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยอาศัยกระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ การควบคุม และการดำเนินการ วิโรจน์ สารรัตน์ (2555: 1) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหาร และสุนทร โคตรบรรเทา (2560: 17) ให้ข้อสังเกตว่า การบริหารมีคำหลักอยู่ 4 คำ คือ งาน คน เป้าหมาย และองค์การ และมีคำที่เกี่ยวข้องอีก 2 คำ คือ กระบวนการ และการปฏิบัติ ซึ่งแต่ละคำมีความหมาย ดังนี้ งาน (Work) หมายถึง สิ่งที่ต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ คน (Man) หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ทำงาน เป้าหมาย (Goals) หมายถึง สิ่งที่ต้องไปให้ถึง สิ่งที่ได้รับ หรือสิ่งที่บรรลุจากการปฏิบัติงานองค์กร (Organization) หมายถึง สถานที่/หน่วยงาน หรือความสัมพันธ์ระหว่างสองคนขึ้นไปมาอยู่รวมกันโดยมีเป้าหมาย

จากความหมายการบริหารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารหมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานกับคนและโดยคนเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์กร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยการวิจัยมี 3 ขั้นตอน: 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 2) การพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 3) ทดลองและประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียน บ้านค่าย กลุ่มตัวอย่าง 76 คน ใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan . 1970: 607-610) และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ทั้ง 4 ฝ่าย หัวหน้างานประกันคุณภาพ ศึกษาพิเศษ รวมจำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบประเมินความเป็นประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1. การพัฒนาการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 2) การบริหารแผนนวัตกรรม 3) การบริหารหุ้นส่วนองค์กร 4) การพัฒนานวัตกรรม องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพการบริหาร ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ผู้บริหาร 2) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน 3) ปัจจัยการพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 4) กลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งใช้การขับเคลื่อนด้วยกระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน ผู้ใช้รูปแบบมีความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ประเมินได้นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดกระทำข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาทักษะการคิดของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูลดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2553: 102-106)

5. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล รูปแบบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

1.1 ผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาพบว่า องค์ประกอบการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) การบริหารฐานนวัตกรรม 2) การบริหารสมรรถนะองค์กร 3) การบริหารหุ้นส่วนองค์กร 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 5) การพัฒนานวัตกรรม 6) นวัตกรรมเชิงระบบ 7) การบริหารแผนนวัตกรรม

1.2 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ของสภาพการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51, S.D.

= 0.54) และด้านนวัตกรรมเชิงระบบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28 , S.D. = 0.58)

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 2) การส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมทางด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 3) หลักการสำคัญของการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในด้านการบริหารงาน 4) ฝ่าย 4) ปัจจัยหรือองค์ประกอบการบริหาร และพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 5) กลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ดังนี้

1.3.1 ด้านการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์มีการบริหารเชิงรุก เป็นผู้นำด้านการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สอดคล้องกับประภาภัทร นิยม และคณะ (2563) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนาต้นแบบพื้นที่นวัตกรรมการจัดการศึกษาระดับจังหวัด:กรณีศึกษาจังหวัดระยองและจังหวัดศรีสะเกษผลการจากวิจัยพบว่า กรณีจังหวัดระยองมีโรงเรียน 19 โรง ที่สามารถแสดงผลการประเมินตามตัวชี้วัดและจากข้อมูลการบันทึกผลได้นั้น เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบ มากกว่าร้อยละ 80 การบริหารเป็นระบบการบริหารจัดการที่ต้องใช้ทฤษฎีการบริหารที่เหมาะสม โดยนำกลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ได้แก่ 1) กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาที่เน้นพื้นที่เป็นฐาน 2) กลยุทธ์การส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนการสอน 3) กลยุทธ์ในการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีทักษะความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน 4) กลยุทธ์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ส่วนองค์ประกอบด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นนวัตกรรมในพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริบท และความต้องการของชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) การบริหารฐานนวัตกรรม 2) การบริหารสมรรถนะองค์กร 3) การบริหารหุ้นส่วนองค์กร 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 5) การพัฒนานวัตกรรม 6) นวัตกรรมเชิงระบบ 7) การบริหารแผนนวัตกรรม โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นแบบเชิงรุก (Active learning) ครูต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นครูมืออาชีพ กลยุทธ์ในการบริหารงานของโรงเรียน งบประมาณการบริหารจัดการที่เพียงพอเหมาะสมกับพื้นที่ของโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์โรงเรียนในเชิงบวก/สร้างสรรค์ทีมงานเป็นหนึ่งเดียวกัน มุ่งเน้นด้านความร่วมมือจากผู้มีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครอง ภาคประชาชนและภาคประชาสังคม ภาคอุตสาหกรรม/เอกชน ต้นสังกัด/หน่วยงานการศึกษา

1.3.2 ด้านกระบวนการบริหารพบว่า ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน (Swot) กำหนดแผนกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียน กำหนดแนวทางการดำเนินการ นำนวัตกรรมการบริหารเข้ามาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพในการ

บริหารจัดการสถานศึกษา กำหนดนโยบาย การบริหารโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมโดยกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์ กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติงาน วางแผนระบบใหม่หรือเปลี่ยนแปลงระบบที่ดีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เน้นคุณธรรม จริยธรรม สร้างรูปแบบในการบริหาร ร.ร.พื้นที่นวัตกรรมโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยสร้างความตระหนักและค่านิยมของโรงเรียนร่วมกัน สร้างแรงจูงใจในการทำงานขับเคลื่อนของครูและบุคลากร มอบหมายภาระงานให้ครูและบุคลากรดำเนินการอย่างชัดเจน สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ผู้บริหารเป็นผู้นำด้านวิชาการในการขับเคลื่อนการพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน โดยจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นนวัตกรรมในพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริบท และความต้องการของชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานีและคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2563) ได้ทำวิจัย เรื่องการศึกษาและพัฒนารูปแบบการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาด้านแบบบองค์รวมด้วยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาจังหวัดปัตตานี จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาและการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาต้นเป็นแบบบองค์รวม เป็นรูปแบบคณะกรรมการร่วมจากหน่วยงานในพื้นที่ ประกอบด้วยคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดปัตตานีเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดไว้ 7 ด้าน คือ 1) การบริหารฐานนวัตกรรม 2) การบริหารสมรรถนะองค์กร 3) การบริหารหุ้นส่วนองค์กร 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 5) การพัฒนานวัตกรรม 6) นวัตกรรมเชิงระบบ 7) การบริหารแผนนวัตกรรม โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นแบบเชิงรุก (Active learning) สร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในองค์กร เป็นแบบอย่างที่ดี ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงาน (ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรม การติดตามและประเมินผลนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร การสรุปและรายงานผล และมีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรม

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนของโรงเรียนโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในแต่ละภูมิภาค
2. ควรศึกษาตัวบ่งชี้คุณภาพโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในระดับต่างๆ

7. เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา เจริญเทียนชัย. (2539). การพัฒนารูปแบบการประเมินประสิทธิภาพของการของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2545).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: บริษัท สยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ:วี.พริ้นท์.
- จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์ และคณะ สถาบันรามจิตติ. (2556). จัปกระแสนการพัฒนาครูในศตวรรษที่
21 : ข้อคิดและทิศทางเพื่อการพัฒนาครูไทย : โครงการ INTREND. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย
- จำเนียร พลหาญ และคณะ.(2560). รูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้เชิงพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม.
มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทิตนา แคมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัยนา ฉายวงศ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อ
พัฒนาความสามารถด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาภัทร นิยม และคณะ. (2563).โครงการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาต้นแบบพื้นที่นวัตกรรมการ
จัดการศึกษาระดับจังหวัด:กรณีศึกษาจังหวัดระยองและจังหวัดศรีสะเกษ.รายงานวิจัยฉบับ
สมบูรณ์ โครงการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาต้นแบบพื้นที่นวัตกรรมการจัดการศึกษาระดับ
จังหวัด.กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
(สกสว.).
- ประภาส เกตุไทย. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา. กำแพงเพชรมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางวัฒนธรรมโรงเรียนกับการพัฒนา องค์กร
แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก.
พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7
รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- เรชา ชูสุวรรณ. (2550). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
ดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- วาทีณี พูลทรัพย์. (2563). องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์. (2547). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วันทนา เมืองจันทร์. (2542). วิสัยทัศน์ผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: วันทิพย์.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สุวิริยสาส์น.
- วิจารณ์พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-